Հ. ՏԱՐԻ ԹՎԻ 1673 19 Zinci Tişrin 1936 ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 19 ՆՈՅ. 1936

AREVELK
Siyasî, iktisadî ve edebî yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա	700 ղս.	1400 ղս.
Արտասահման	110 Ֆր.	200 Ֆր.
Ամերիկա	9 տոլար	15 տոլ.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852 ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.— Գալաթա, Թիւնէլի բով Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐ
ՍԱԼԷՆԿՐՕ ԱՆՁՆԱՊԱՆ ԵՂԱՒ

Նախարարը կ'ամբաստանուէր որպէս դասալիք ընդհ. պատերազմին

ԼԻԼ, 18.—Հավասէ.—Ներքին նախարար Ռոժէ Սալէնկրօ, 46 տարեկան հասակին մէջ անձնասպան եղաւ այս գիշեր, իր սենեակին օդային պուղի բոլոր ծորակները բաց թողլով։

Իր եղբայրը մամուլին յայտարարեց որ ան մեծապէս ազդուած էր իր հոգի և վերջերս իր ընտանիքին մէջ պատահած բազմաթիւ ուրիշ մահերու հետեւանքով։

Մեծապէս ծանրացաւ առողջութիւնը և խիստ ընկճուեցաւ վերջին հրամանագրերէն աջակողմեան թերթի մը որ զայն կ'ամբաստանէր թէ ընդհ. պատերազմի ընթացքին դասալիք եղած է։

Նախկին պատերազմիկներէ բաղկացած մասնաւոր ժիւրի մը երկու տարի առաջ անմեղ յայտարարեց զայն և Խորհրդարանը իր կարգին արդարացուցեր էր զայն։ Սակայն Ռոժէ Սալէնկրօ երբ պատերազմին գերի հանուած էր Գերմանիոյ մէջ դատապարտուեցաւ գերման զինուորական դատարանի մը կողմէ մերժած ըլլալով այնպիսի հաստատութեան մը մէջ։

Պլուս և Տալատիէ Լիլ մեկնեցան այս առաւօտ։ Թուղթակցորուրդին տեղի պիտի ունենայ Շբ. օր։

Հակահամայնավար պլոք մը կը կազմուի

ՊՈՒԷՐԼԷՇ 18.— Թաս կը տեղեկանայ Թօքիոյէ որ, ճափոնի արտաքին նախարար Արիթա Սովէթ դեսպանին հետ ունեցած տեսակցութեան ընթացքին ճանչցած է հակահամայնավար պլոքի մը գոյութիւնը։ Նախարարը աւելցուցած է որ, նմանօրինակ պլոքի մը կազմութիւնը երբէք չպիտի ճափոն և Սովէթ յարաբերութեանց վրայ։

Սակայն և այնպէս իրաւասու աղբիւրէ Թաս կը տեղեկանայ որ հակահամայնավար պլոքը կը պարունակէ ճափոնի և Գերմանիոյ կողմէ համաձայնութիւն մը, որով երկու երկիրները յանձնառու կ'ըլլան համերաշխօրէն գործակցիլ երբ իրենց մէջ մին պատերազմի մտնէ։

ԼՈՆՏՈՆ 18.— Ի մօտոյ կը սպասուի ճափոնի և Գերմանիոյ կողմէ հրապարակաց յայտարարութիւն մը, որ պիտի հաղորդէ անոնց որոշումը համայնավարութեան դիմագրելու համար։ Թէեւ գաղտնի կը պահուի յայտարարութեան պատճէնը, բայց Լոնտոնի դիւանագիտական շրջանակները այն համոզումը ունին որ, ան իր ետեւ պիտի ունենայ նոր հակահամայնավարութիւններ։ Միւս կողմէ Անգլիա բուռն կերպով մերժէ մասնակցիլ հակահամայնավար պլոքին։

ՖՐԱՆՔՈՅԻ ՍՊԱՆԻԱՆ ՃԱՆՉՆԱԼՈՒ ՓՈՐՁ ՄԸ

ՓԱՐԻԶ 18.— «Մինիկարօ»ի կը հաղորդեն Հռոմէ.—

Քաղաքական շրջանակները, պոլշեւիկութեան դէմ բացուած այս պատերազմը նախաբանը կը նկատեն իտալիոյ գերմանիոյ վճռական գործակցութեան մը Սպանիոյ մէջ։ Մատրիտի գրաւումէն ամիսներ յետոյ։ «Օրնալէ տ'Իթալիա»ի մէկ յօդուածը կը պարզէ Պուրկոսի կառավարութեան ճանչման դրդապատճառները։

Երկու երկիրները որոշած են մեծապէս օգնել սպանիացի ազգայնականներուն իրենց պետութեան անձեռնմխելիութիւնը պահելու և Քաղաքացիական անկախութեան հոչակելու ամէն փորձ ձախողեցնելու համար։

Միապետութիւնը պիտի վերահաստատուի Գերմանիոյ մէջ

ԼՈՆՏՈՆ 18.— «Մանչէսթըր Կարտիան» կը հաղորդէ որ Հիթլէր հրամայած է միապետութիւնը վերահաստատել Գերմանիոյ մէջ։ Հիթլէր հաստատած է որ, միապետութիւնը ամենապարզ միջոցն է նացիականութեան տեւականացման համար։ Թերթը կը կարծէ որ նախկին Բայզէրին երկու անգամ Պերլին գացած է։ Բայզէրին բաղձանքով, Գերմանիոյ գահը պիտի յանձնուի դահաժառանգին երկրորդ զաւակին՝ իշխան Եիթէրիքի։

Անգլեւ-իտալական Միջերկրականի համաձայնութիւնը

ՀՌՈՄ, 18.—Կրանտի պիտի գայ Լոնտոնէն ոչ թէ իր հետ բերելով համաձայնութեան մը ծրագիրը այլ ընդհ. առմամբ սիրալիր համաձայնութեան մը գաղափարը։

ՊԵՐԼԻՆ, 18.—Կը հաղորդուի որ Լոնտոնի իտալ. դեսպան Կրանտի արտաքին նախարար Էտէնի հետ ունեցած վերջին տեսակցութեան ընթացքին վերջնական որոշում մը չէ տրուած, անգլ. արտաքին նախարարը ընդունած չըլլալով Իտալիոյ հետ ուխտ մը կնքելու գաղափարը։ Բայց Էտէն հաւանած է փոխադարձ համաձայնութեան մը գալ։ Իտալական դեսպանը Մուսոլինիի կարծիքը հարցուցած է այս մասին. պատասխանի կը սպասուի։

Անգլիոյ թագաւորը ածխահանքերը կաց ցելէ

ԼՈՆՏՈՆ, 13.— Թագաւորը ծափահարուեցաւ ստուար ամբոխի մը կողմէ երբ ան ջերմ արեւու մը տակ, ձեռնարկեց իր ուղեւորութեան Վալիական Կալլէսի մէջ և այցելեց հանքային շրջանը, ընկերակցութեամբ աշխատանքի և առեւտրական նախարարներուն։

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԹԱՂԸ
ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆՆԵՐԸ ԳՐԱՒԵԼԷ ՅԵՏՈՅ

Մատրիտի կեդրոնը կը քալեն

Անկուր վայրագութիւններ

ՍԱԼԱՄԱՆԿԱ, 18.—Ազգայնական զօրքերը գրաւեցին Համալսարանի թաղի Տըլամօ և Ռուպէօ կամուրջները, հիւանդանոցը, Մաքլօան, ուսանողներու տունը, Սանթա Քրիսթինան ևն։

Թշնամին հակայարձակում գործեց բայց ետ մղուեցաւ։ Պողոտաները լեցուած են մեծ մասամբ օտարներու դիակներով։

Երեքշաբթի օր նոր ուժեր յաջողեցան անցնիլ Մանզանարէսը։ Ետ մղուեցաւ միջազգ. զօրասիւնը որ թողուց շատ մը մեռեալներ, բոլորն ալ օտարական։

Ռմբակոծուեցաւ պատերազմ. նախարարութիւնը և զօրանոցները։

ՄԱՏՐԻՏ, 13.—Բազմաթիւ արուարձաններ բոցերու մէջ են ըմբոստներու ռմբակոծման հետեւանքով։ Կեդրոնի Փուէրթօ տէլ Սոլի փողոցներն ալ բոցերու մէջ են։

Ահեղ պայթումներ եղան երէկ։ Հեռաձայնի չէնքին մօտ ռումբ մը ինկաւ։ 300 մեռեալ և 700 վիրաւոր կայ։ Վնասները հսկայական են։

ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՅԱՌԱՋԱՆԱՆ

ՄԱՏՐԻՏ, 18.— Պաշտօն զեկոյց մը կը ծանուցանէ որ համալսարանի թաղի շրջանին մէջ ըմբոստներու առաջացումը ձախողած է և կռիւներ տեղի կ'ունենան այնտեղ սա պահուս։

ԱՎԻԼԱ, 18.— Պաշտօն. զեկոյց մը կ'ըսէ ի մէջ այլոց.—

Մեր զօրասիւները չարունակեցին առաջանալ համալսարանի թաղին մէջ, հակառակ կառավարականներու հակայարձակումներուն։

Փողոցային սուինամարտներ տեղի ունեցան գիշերուան ընթացքին։ Մեր զրանաւորը սաւառնելով 500 մէթր բարձրութենէ փլցուցին մեծ թիւով չէնքեր բ նտին և արեւմտեան պարտէզին մօտ։

ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ ՉԵՆ ԲՈՂՈՔԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Բէօյթէր կը տեղեկանայ որ, ոչ մէկ ձեռնարկ կատարուած է Մատրիտի դիւանագիտական ներկայացուցիչներուն կողմէ, մայրաքաղաքի ռմբակոծումին մասին։

Մատրիտի դժոխային տեսարանը

ՄԱՏՐԻՏ, 18.—Մատրիտ բոցերու մէջ կ'այրի։ Այրող չէնքերու կարգին կը գտնուին դեսպանատուն մը, պանդոկ մը և մեծ հիւանդանոց մը։

Կառավարականները յուսահատ են և ջանքեր կը կատարեն կասեցնելու համար ազգայնականներու առաջացումը։

Բնակիչները շատ կը տառապին ռմբակոծումէն։ Ամէն կողմ ռումբեր կը տեղան։

Բնակիչները կը ջանան ապաստանիլ նկուղներու մէջ, բայց չէնքերը կը փլչին նկուղներու վրայ։

ՄԱՏՐԻՏ, 18.—Կառավարական օդային տորմիղ մը ռմբակոծած և կրակի տուած է Սալամանքայի կայարանը. մեծաքանակ ռազմանիւթ փճացնելով։

Ուրիշ տորմիղ մը սաւառնած է Քատիքսի վերեւ և 18 ռումբեր արձակած է զին. կէտերու վրայ։

(Շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ՍԸՐ ՍԱՄՈՒԷԼ ՀՕՐԻ
ԿԱՐԵՒՈՐ ՃԱՌԸ

ՓԱՐԻԶ, 18.— Անգլ. ծովային նախարար Սըր Սամուէլ Հօր կարեւոր ճառ մը արտասանեց, բնորոշելով Անգլիոյ դիրքը ներկայ համաշխարհային կացութեան մէջ, հաւաքական ապահովութեան հրման վրայ։

«Ոչ մէկուն դէմ ոխ կը սնուցանենք»։

Կ'ուզենք յարգել բոլորին իրաւունքները։ Վճռած ենք գործակցիլ այն երկիրներուն հետ։ որոնք ապահովութեան դրութիւն մը կը գործադրեն։

Կ'ուզենք որ Մեծն Բրիտանիոյ պաշտպանութեան միջոցները զօրաւոր և կատարեալ ըլլան։ Պիտի գիտնանք մեզի վիճակուած պարտականութիւնները կատարել։

Իտալիա չի բողոքեր Գերմանիոյ որոշումը

ՀՌՈՄ, 18.— Իտալ. կառավարութիւնը մերժեց մասնակցիլ Գերմանիոյ դէմ կատարուելիք հասարակաց բողոքին, Վէրսայլի դաշնագրին նաւարկելի գծերու վերաբերեալ յօդուածին այս վերջնոյն կողմէ ջնջման հետեւանքով, երբ Ֆրանս. գործակատարը այս մասին ձեռնարկ մը կատարեց այս առաւօտ։

Ֆրանսայի վերջին աղէտը

ՍԷն—ՇԱՄԱ, 18.— Մ. Լբպրէօն ներկայ պիտի գտնուի զոհերուն յուղարկաւորութիւններուն, որոնք տեղի պիտի ունենան հաւանաբար ուրբաթ և շաբաթ օր։

Տալատիէ այսօր օդանաւով Փարիզ պիտի մեկնի։ Պիտի դառնայ յողարկաւորութեան օրը։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ ԳԵՐՄԱՆՆԵՐԷՆ ԵՐԿՈՒՔԸ ԱԶԱՏ ԹՈՂՈՒԵՑԱՆ

Սպիտակ Ռուսերը պիտի տապալէին այժմու վարչաձեւը

ԼՈՆՏՈՆ 18.— Մոսկուայի մէջ ձերբակալուած 20 գերմաններէն երկուքը ազատ արձակուած են։ Ճշդուած է որ ասոնք Սովէթ վարչաձեւին դէմ արարք մը չեն գործած։ Արտաքին գործավար Լիթվինոֆ յայտարարած է որ միւս ձերբակալեալներու դատավարութիւնը ի մօտոյ պիտի սկսի։

ԶԳԱՑԱՑՈՒՆՑ ԼՐՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

«Տէյլի Էքսփրէս» թերթը կը հաղորդէ որ Սովէթ գաղտնի ոստիկանութիւնը ընդհ. պատերազմէն ի վեր աննախընթաց լրտեսութիւն մը երեւան հանած է։

Ռոսիա չորս տարիէ ի վեր արեւմուտքէն գայիք վտանգի մը դէմ պաշտպանութեան ծրագիրներ պատրաստած էր։ Այժմ կը հաղորդուի որ այս բոլոր ծրագիրները գողցուած են։ Իբրեւ այս դէպքին հեղինակ ձերբակալուած են Սովէթ գաղտնի ոստիկանութեան անդամակցող Իրէն Միխայիլօվնա անուն ռուս կին մը և սիրահարը որ կարմիր բանակի վերին սպայակոյտի սպաներէն է։ Երկուքն ալ օտար պետութեան մը հաշուոյն զին. վաւերաթուղթեր գողցած ըլլալու ամբաստանութեան ներքեւ կը գտնուին։

Ակէ զատ 100է աւելի կասկածելի անձեր ձերբակալուած են։ Գողցուած գաղտնի վաւերաթուղթերը կը պարունակէին այն պաշտպանութեան ծրագիրները, որոնք անցեալ ամիս տեղի ունեցած ռազմափորձերէն յետոյ սրբագրուած էին մարշալ Վորոշիլօֆի կողմէ։

Այս վաւերաթուղթերը Մոսկուայի Քրէմլին պալատի պատերազմական յարկաբաժնին գրամարկղներու մէջ կը գտնուէին։ Ասոնց բանալին կը գտնուէր միայն բարձրաստիճան հինգ սպայակոյտի սպաներուն մօտ։ Տասը օր առաջ այս սպաներէն երկուքը, լրտեսական կազմակերպութեան հաղորդած են այս գողութիւնը։

Ցետ քննութեան հասկցուած է որ, անոնք վերցուած և ընդօրինակուելէ յետոյ վերստին իրենց տեղը դրուած են։ Կասկածները ծանրացած են այս հինգ սպաներէն մէկուն վրայ։ Ասոր բնակարանը խուզարկուած և սիրուհիին Կոմսուհիին հետ ձերբակալուած է։

Այժմ երկուքն ալ խիստ հարցաքննութեան մը տակ կը գտնուին։

ԴԱՒԱԴՐԱԿԱՆ ՑԱՆՑԸ

Լոնտոնի «Փիփլ» թերթը հետեւեալ զգայացունց տեղեկութիւնները կուտայ Մոսկուայի մէջ երեւան հանուած դաւադրական ցանցին մասին.—

Կասկածի վրայ Սովէթ Ռուսիոյ մէջ ձերբակալուածներուն միջեւ կը գտնուին Նացի և Ֆաշիսթ յայտնի քարոզութեան գործակալներ։ Պետական այս հարուածի ծրագիրը պատրաստուած էր Փարիզի մէջ ըսպիտակ Ռուսերուն կողմէ։

Գերմանիա և Իտալիա խոստացած էին ամէն նիւթական օժանդակութիւն կատարել իրենց ծրագիրը գլուխ հանելու համար։ Այժմ Ռուսիոյ մէջ ձերբակալուած կիները և այրերը, այս ծրագրին գործադրութեան ձեռնարկած էին։ Ռուսիոյ մէջ ներկայ վարչաձեւը պիտի տապալէին և անոր տեղ Հիթլէրի դրութեամբ նացի կազմակերպութիւն մը առաջ պիտի բերէին։

Գերմանիա խոստացած էր բացէիբաց զէնք և ռազմանիւթ ղրկել իրենց։ Ռուսիոյ ապստամբական այս շարժումը տեղի պիտի ունենար առաջիկայ երկու տարիներու ընթացքին։

Սովէթ իշխանութիւնները այս ամբաստանութիւնը ապացուցանելու համար զօրաւոր փաստեր ունին իրենց ձեռք։

ՍԹՈՅՍԻՆՈՎԻՉԻ ԿԱՐԵՒՈՐ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Եուկօսլաւ խնամակալին տեսակցութիւնը ՊԱԼՏՈՒԻՆԻ ՀԵՏ

ՊԵԼԿՐԱՏ 18.— Վարչապետ Սթոյատինովիչ յայտարարեց խորհրդարանին մէջ որ Եուկօսլաւիա որոշած է պաշտպանել իր այժմու սահմանները ամէն յարձակման դէմ։ «Ան, ըսաւ, աշխարհի լաւագոյն զինուորները ունի, լաւ զինուած, լաւ մարզուած և ռազմանիւթով օժտուած։ կը կրկնեմ որ եթէ ան պէտք ունենայ պաշտպանել իր սահմանագլուխները, ոչ թէ գրչի պատերազմ մը այլ զէնքի պատերազմ մը տեղի պիտի ունենայ։ Երբ խնդիրը հոդ հանի, ամբողջ ազգը ոտքի պիտի կանգնի, ինչպէս 1914ին։

ԼՈՆՏՈՆ 18.— Եուկօսլաւ խնամակալ իշխան Փաւէլ տեսակցեցաւ վարչապետ Պալտուինի հետ։

Ֆրանքֆելիբանան համաձայնութիւնը ՎԱՒԵՐԱՑՈՒԱԾ

ՊԷՅՐՈՒԹ 18.— Լիբանան խորհրդարանը վաւերացուց Ֆրանքֆելիբանան համաձայնութիւնը։ Իսլամ երեսփոխաններ խօսք ասին, իրենց ցաւը յայտնելու համար ամսոյն 15ին Պէյրութի մէջ տեղի ունեցած միջադէպերուն համար։ Խորհրդարանը փափաք յայտնեց որ ժողովուրդներու ազատաբար Ֆրանսան չարունակէ իր բարերար և խաղաղ ազդեցութիւնը ի գործ դնել Լիբանանի հանրապետութեան մէջ։

** Պէյրութէ կը հաղորդուի որ, լեռնային շրջաններու մէջ գը տնուող ցեղախումբերը ապստամբած և սկսած են Պէյրութի վրայ քալել։

ՀԱՄԲԵՐԴ ԱՄՐՈՑԻ ՊԵՂՈՒՄՆԵՐԸ

Հայաստանի Արագած լեռան ստորոտը գտնուող միջնադարեան Համբերդ ամրոցի պեղումները ղեկավարող ակադեմիկոս Օրբէլի «Ա. Հայաստան»ի տուած է հետեւեալ չահեկան տեղեկութիւնները աշխատութեանց մասին.—

Համբերդի ամրոցը գտնւում է չափազանց գեղատեսիլ վայրում։ Ամրոցում արդէն պեղուած է երկու սենեակներից բաղկացած փոքր բաղնիքը։ Բաղնիքի պատերի մէջ դեռ 1929 թուականին Օրբէլիի աշխատակիցները գտել են քներ, իսկ պեղուածքի մէջ՝ նաեւ մետաղեայ երկաթէ խողովակների մնացորդներ։ Սա երկրորդ դէպքն է, Անիից յետոյ, որ արեւելեան հնագիտական պեղումների ժամանակ գտնում են մետաղեայ խողովակներ։ Բաղնիքն ըստ երեւոյթին ծառայել է երեք դար։ 12-րդ դարում նա վերակառուցուել է Անիի պալատական բաղնիքի ձեւով։ Այն ժամանակ պատրաստուել է չերտաքարից կազմուած յատակ, որի տակով անցել են ըոցը տաքացած օդը։ Տաք օդն անցնելով պատերի մէջ պատրաստուած անցքերով ու կուաձեւի խողովակներով՝ տաքացրել է պատերը։ Այդ՝ այսպէս կոչուած՝ էնժէնիէօր Ամսոսովի սիստէմը, որ նա առաջարկել էր 19-րդ դարում և որը գոյութիւն ունէր Զմեռնային պալատում ու Երմիտաժում մինչեւ անցեալ տարի, Անիում և Համբերդում կերտուելիս է եղել դեռ 12-րդ դարում։

Բաղնիքի կողքին գտնուել է կուաձեւի խողովակների վեց չերտաքար եղել է ջրմուղը։ Ամրոցի առջեւում գտնուել է մի ջրամբար, ո՞ը կապուած չէ բաղնիքի հետ և ըստ երեւոյթին ունեցել է պաշպանողական նշանակութիւն։

Այն պալատը, որի մէջ ապրել են Բագրատունի իշխանները, մի հոյակապ չէնք է ներկայացնում։ Այդ չէնքը չորս յարկանի է։ Ժամանակն ու երկրաշարժերը մեծ աւերածութիւններ են առաջացրել այդ պալատում։ Առաջին երկու յարկերը լցուած են հողով ու քարով։ Պալատի պատերի բարձրութիւնը 19 մէթր է։ Հաստութիւնը՝ 2 մէթր, պատերի չարուածքը հաւանօրէն վերաբերում է 7—12-րդ դարերին։ Երկրորդ յարկում եղել են հրակնատները, երրորդ ու չորրորդ յարկերում լուսամուտները։ Ամրոցի պատի մի մասը, որը ենթադրւում է, թէ աւելի հին է և պատկանում է խալդեան շրջանին, դեռ վերջնականապէս ուսումնասիրուած չէ։

Պալատում առայժմ պեղուած է երկու սենեակ։ Պալատի մուտքը ներկայացնում է բազալտի մի չերտաքար, 130 սանդիմէթր լայնութեամբ և մօտաւորապէս 2 մէթր բարձրութեամբ։ Դուռը շարժւում է նոյն չերտաքարի վրայ փորուած յօղակապերի միջոցով։ Այդ մեծութեան չերտաքարեր Անիում չեն հանդիպել, բայց աշտարակների դռների կառուցուածքը նոյնն է։ Պեղումների վերջում պալատում գտնուեց մի գեղեցիկ սանդուխ, բաղկացած առնուազն 21 աստիճանից, որը տանում է դէպի երրորդ յարկը։ Սանդուխի ծայրը դեռ յայտնաբերուած չէ։ Մտքրուած երկու սենեակներից մէկում գտնուել է դարձեալ երկու ջրամբար, բայց մեկուսացուած։ Հաւանօրէն այդ ամբարներում տեղաւորուող ջրի ոչ այնքան մեծ պաշարն անհրաժեշտ է եղել ներքին թշնամու յարձակման դէպքում։ Որ ներքին թշնամիները քիչ անհանգստութիւն չեն պատճառել ամրոցի տիրակալներին, այդ ցոյց է տալիս նաեւ այն հանգամանքը, որ ամրոցը ոչ միայն արտաքին աշխարհից անջատուած է երկու չարք հաստ պարսպով, այլ ներսից նոյնպէս բաժանուում է մի պատով, իսկ դէպի ամրոցը նայող լուսամուտներն ու դռների հրակնատները պատած են երկաթէ ամուր վանդակներով։

Գիտական արշաւախումբը յաջողուեց գտնել ամրոցից դէպի գետը տանող դաղտնի անցքը։ Դաղտնի անցքով կարող են անցնել երկու հոգի, մի փոքր կոացած։ Ամրոցում, որը համեմատաբար հեռու է եղել քաղաքի կեանքից ու առևտրական մեծ ճանապարհներից, գտնուել են հեռու երկրներից բերուած իրեր։ Այսպէս օրինակ գտնուել է սկաւառակ (ծանր, գորշ գոյնի յախճապակի) մի կաթ, որը պատրաստուում էր միայն Չինաստանում 12—14-րդ դարերում, գտնուել է գրապակու մի կաթ, որն ըստ երեւոյթին բերուած է եղել Սիրիայից կամ Եգիպտոսից։ Ակնարկ է, որ Համբերդ ամրոցն ուղղակի կերպով կամ այլ երկրների միջոցով մշակութային կապ է պահպանել Չինաստանի ու Եգիպտոսի հետ։

Բաղնիքից ոչ հեռու յայտնաբերուել են մեծ թուով պրոնզէ իրեր։ Գտնուել են երեք մասսիվ հավանգներ, որոնցից մէկն առանձնապէս ընորոշ է 12-րդ դարի համար։ Այդ հավանգների տակի մասում փորագրուած են այնպիսի գազաններ, որոնք յայտնի են 12-րդ դարի Կուրաչի (Դաղստան) բարձրաքանդակներից։ Գազանների պատկերները փորագրուած են ռուսական օրնամէնտի ֆոնի վրայ, վերեւից կայ արաբական մակագրութիւն, աւելի ճիշդ՝ մէկ ու կէս տող։ Ամենայն դեպքում դրանք ոչ թէ գրագիտութեան, այլ զարդանախշի նշաններ են։ Ինչպէս յայտնի է, ճշդուած է, որ Թոգաթլեանի վարձակալը 1[illegible] յեմբերէն սկսեալ չաբաթական 850 ոսկի վճարել, որպէս զի մինչեւ տարուոյ վերջը լրացնէ ներկի տարուան վարձքը։ Բայց վարձակալը ըստ առաջնոյն կը շարունակէ չաբաթական 200 ոսկի միայն վճարել։ Յայտնելով թէ գոյքերը հաշուակցութենէն յետոյ միայն պիտի սկսի 850ական ոսկի վճարել։ Վարձակալին կողմէ 90,000 ոսկի փոխարժէք ցոյց տրուած է հաշուակցութեան համար ներկայացուած գոյքերուն համար, որոնց մէջ կը գտնուի նաև տառի մեքենայ մը, 1200 անգլ. ոսկի արժէքով։

ՏՕՔԹ. ՄԵԼԻՔՈՖ, որ գերմանական հիւանդանոցէն փոխադրուած է Ազգ. Հիւանդանոց, վերաբուժական նոր գործողութիւն մը եւս պիտի կրէ։ Արկածանքի բժիշկին ընդհ. վիճակը բարւոքուած է մասամբ։

Տօքթ. Մելիքոֆի մասնաւոր սենեակ մը յատկացուած է և ռանձին երկու հոգի տրամադրուած է սպասարկելու համար։

ԱՆԹԱՔԻՈՅ ԲՆԱԿԻՉՆԵՐՈՒՆ
100ին 95ը չմասնակցեցաւ ընտրութեանց

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ ՀԱՑԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

Առաւնայէ 17 թուակիր կը հաղորդեն «Ճումհուրիէթ»ի.—

Ֆրանսացիները ցարդ կը կարծէին որ Ալէվիները իրենց կողմնակից են, բայց տեսնելով որ որոշած են թուրքերուն հետ քալել, ջղագրգռուած են և ձերբակալած Ալէվի երեւելիներէն ոմանք։ Ալէվիները մեծապէս ազդուած ապէ, կառավարչատան ոստիկան զօրաց և ոստիկաններուն քարով յարձակում գործած են, որու հետեւանքով չէնքին բոլոր ապակիները կոտրած, մէկ քանի ոստիկան զօրքեր և սպայ մը վիրաւորած են։ Ալէվիները յետոյ իրենց ձերբակալուած ղեկավարները փրկած և փախցուցած են։

Գրբրզխանի հայերուն միջեւ, ընտրական խնդրոյն հետեւանքով, ընդհարումներ տեղի ունեցած և թրքական դատին յարած Հնչակները վիրաւորած են մէկ քանի Դաշնակներ։ Այստեղ ալ ոչ ոք մասնակցած է ընտրութեանց։ Բուէտուփերուն բացումէն յետոյ հասկցուած է որ 200ի չի հասնիր Անթաքիոյ մէջ ընտրութեան մասնակցողներու թիւը, որոնց մեծամասնութիւնն ալ կառավարական պաշտօնեայ է։ Իբրեւ երեսփոխան թեկնածու ներկայացած Ասալը Մէհմէտ եւս առած է իր թեկնածութիւնը։ Մեծ յոյսերով ձեռք առնուած խիստ միջոցներուն հակառակ, ընտրութեանց ենթարկուած այս սոսկալի ձախողանքը, շուարումի մատնած է հոգատար վարչութիւնը։ Թէեւ յայտնի չէ ընտրութեան մասնակցողներուն թիւը, բայց կը կարծուի որ անոնք հարիւրին 5 էն աւելի չեն։

Թուրք, Քրիստոնեայ, Օրթոտոքս և Ալէվիներու հարիւրին 90ը ընտրութեան չէ մասնակցած։ Անթաքիոյ 40 հազար բնակիչ ունի։ Մինչ ընտրութեան միայն 194 հոգի մասնակցած է, որու 77ը՝ Սիւնիի, 37ը՝ Ալէվի և 76ն ալ քրիստոնեայ։ Ընտրութեան ընթացքին կարգ մը կռիւներ տեղի ունեցած են։ Ընտրութեան չի մասնակցելու յամառող Օրթոտոքսները եկեղեցիին մէջ հաւաքուած են։ Այս վերջինները քարկոծած են այն պաշտօնեաները, որոնք զրկուած էին զանոնք բռնի ընտրութեան մղելու համար։

Ամէն դատ, տեղական իշխանութիւնը ձերբակալած ըլլալով ընտրութեան չի մասնակցող Ալէվի երիտասարդներուն պատերը, այս երիտասարդներուն և կառավարական ուժերուն միջեւ զինեալ ընդհարումներ տեղի ունեցած են։ Բուական Ալէվի երիտասարդներ վիրաւորուած են։

ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՂ Հ. ՅԵՐԸ

Գրբրզխանի մէջ ընտրութեան մասնակցած են 700 հայ և 19 Խալամ։ Դասաւորումէն յետոյ Հայոց քուէթուղթերուն թիւը 752ի հասած է։ Աւելի 52 քուէները այրուած են։ Ընտրութեան մասնակցող խալամներու միջեւ թուրքեր չէին գտնուեր։ Այս կացութիւնը ճնշման արդիւնք է։ Հակառակ ճնշումին սնտուկին գլուխը չէ հանդիպած բնակչութեան հարիւրին 90ը։

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ ՀԱՑՈՅ ՄԻՋԵՒ

Առաւնայէ 17 թուակիր կը հաղորդէ Անտալու Գործակալութիւնը.— Անթաքիայէ հասած չատ տոյգ լուրերու համաձայն, Քէմէպ գիւղախումբին մէջ գտնուող Հայոց միջեւ մեծ խռովութիւն ծագած է։ Սանճաքի Հայերուն մեծ մասը թուրքերուն հետեւած է։ Միայն Դաշնակ քոմիթէին պատկանող փոքրաթիւ մաս մը հայեր, Սուրիոյ ընտրութեանց մասնակցելու որոշում տուած ըլլալով, անոնց միջեւ բուռն հակառակութիւն մը ծայր տուած է, որու հետեւանքով սաստիկ ընդհարում մը տեղի ունեցած է։ Քէմէպի մէջ Դաշնակներուն և Հնչակներուն միջեւ տեղի ունեցած այս խռովութեան ընթացքին 6 հայեր վիրաւորուած են։

ՍԱՆՃԱՔԻՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԸ

Սանճաքի երեսփոխանական թեկնածուները հետեւեալներն են.— Իսքէնտէրունէն՝ Շէյխ Սիւլէյման (Ալէվի), Կիրիհանէն՝ Մահմուտ ագա (թուրք), Անթաքիայէն՝ Սաղբ Մարուֆ (ալէվի), Մուսթաֆա Բուսէյրի, Մովսէս Տէր Գալուստեան (հայ) և Ասալը Մուհամմէտ։ Ա.ս վերջինը հրաժարած ըլլալով, թեկնածու ներկայացած է քաղաքապետ Հաճի Էթէմ։

ԲՈՂՈՔ ՔՕՄԻՍԷՐՈՒԹԵԱՆ

Սանճաքի թուրքերը փոստացի բողոքագիր մը յանձնած են Բարձր. քոմիսէրութեան, հետեւեալ տարրինութիւնները մատնանշելով.— Բ. կարգի ընտրողները կառավարութեան կողմէ նշանակուած են, քուէտուփերուն գլուխը ոչ ոք գտնուած է քաղաքապետութենէն, երեւելիներէն և կրօնական պետերէն, քուէարկուներուն ինքնութիւնը չէ ստուգուած, ազգ ձեռքով արցակներով քուէթուղթ նետուած է տուփերուն մէջ, գուրսէն անձեր մասնակցած են ընտրութեանց և վերջապէս զինեալ ուժերու կողմէ բռնութիւն գործուած է։

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՄԱՐՏԹՕՆԸ

Նիւ—Եորքէն կը հեռագրեն թէ բազմաթիւ մայրերը, որ կը յուսային Զարլզ Միլլարի կտակած 500000 տոլարին տիրանալ, յուսախաբութեան մատնուեցան։ Միլլարի իբրեւ ազգական նեղ կապուած Ալեքսանդր Գիթչէր և Արտպելլա Ուէստ դատական բողոք ներկայացուցին պահանջելով որ կտակը անվաւեր համարուի և «մայրերու մարտթօնը» անբարոյական երեւոյթ նկատուի։ Թորոնթոյի մէջ յամառօրէն կը խօսուի թէ Օնթարիոյ նահանգի նահանգապետը չատ հակառակ է այս գործին։ Եւ ան է որ Միլլարի հեռու ազգականները գտեր է և անոնց խորհուրդ տուած է։ Այս փտանգին դիմաց մրցակից 6 մայրերը յարձակողական և պաշտպանողական դիրքեր կազմած են և երդուեցնած են միասին պաշտպանել իրենց շահերը և ով որ ալ շահի մրցումը, 500 հազար տոլարը հաւասարապէս բաժնել։ Ասոնցմէն յարձակումը տուած են հօթերորդ մրցակից Լիլի Ֆէնիի վրայ, որ կը պահանջէր 500 հազարը ամբողջովին ստանալ, ըսելով թէ 10 տարուան մէջ 12 երախայ ծնած է։ 6 դաշնակիցներ մայրերը փաստեցին թէ 12 երախայէն 4ը ապօրինի ծնած է ան, որով ան դուրս կը մնայ մրցումէն։

ԱՏՐՃԱՆԼԿԻ 100 ԱՄԵԱԿԸ

Ատրճանակը 1836ին գտած է ամերիկացի Սամուէլ Կոլտ։ Ամերիկայի մէջ մաքսանենգ ուազակները մեծ աղմուկով ոտնձգեցին կոլտի գիւտարարը։ Ատրճանակը օրհնեցին թէ անէծքի պէտք է ենթարկեն որովհետեւ թէեւ ան սպանութիւնի գործիքներուն մէջ մը է, բայց ան եւեւ իր օգտակարութիւնը ինքնապաշտպանութեան գործին մէջ։

ԹԱՂՈՒՄ ՄԸ ՈՐ ԿԸ ՎԵՐՋԱՆՍՅ 62 ՕՐԷՆ

Զինաստանի մէջ մեռած է Հան-Մին, որ ապրող հին դիւանագէտներէն մին եղած է և թաղման արարողութիւնները տեւած են 62 օր։

Երկու ամսուան ընթացքին նախանի Հանրապետութեան նագիրին՝ Տօքթ. Սըն-Եաթ-Սէնի գործակից այս փիլիսոփայ քաղաքագէտին մարմինը փոխադրուած տեղէ տեղ, որպէս զի ժողովուրդը իր մեծարանքները մատուցանէ։ Ցիշատակի արարողութիւններ տարուած են քանի մը հարիւր քաղաքներու մէջ։

44 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐԻ ԱՊԱՇՈՎԱԳՐՈՒԱԾ ԿԱՄՈՒՐՋ ՄԸ

Սան Ֆրանչիսկոյի Օվէնսը կամուրջը որ բոլոր կամուրջներէն մէկէն երկարն է, ապահովագրուած է 44 միլիոն տոլարի։ Նախապէս 1 միլիոն տոլարի ապահովագրուած եղեւ, բայց այժմ կամուրջին եկամուտները բարձրացած ըլլալով յարմար դատուած է աւելցնել ապահովագրագինը։ 44 միլիոն տոլարի հովանաւորութեան 3 տարուան «փրիմ»պիտի վճարուի 440000 տոլար։

ԹՈՔԹԱԹԼԵԱՆ ՊԱՆԴՈՒԿԻ
ՎԱՐՁԱԿԱԼԻՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԸ

Ինչպէս յայտնի է, ճշդուած է որ Թոգաթլեանի վարձակալը 1[illegible] յեմբերէն սկսեալ չաբաթական 850 ոսկի վճարել, որպէս զի մինչեւ տարուոյ վերջը լրացնէ ներկի տարուան վարձքը։ Բայց վարձակալը ըստ առաջնոյն կը շարունակէ չաբաթական 200 ոսկի միայն վճարել։ Յայտնելով թէ գոյքերու հաշուակցութենէն յետոյ միայն պիտի սկսի 850ական ոսկի վճարել։

Վարձակալին կողմէ 90,000 ոսկի փոխարժէք ցոյց տրուած է հաշուակցութեան համար ներկայացուած գոյքերուն համար, որոնց մէջ կը գտնուի նաև տառի մեքենայ մը, 1200 անգլ. ոսկի արժէքով։

ՏՕՔԹ. ՄԵԼԻՔՈՖ, որ գերմանական հիւանդանոցէն փոխադրուած է Ազգ. Հիւանդանոց, վերաբուժական նոր գործողութիւն մը եւս պիտի կրէ։ Արկածանքի բժիշկին ընդհ. վիճակը բարւոքուած է մասամբ։

Տօքթ. Մելիքոֆի մասնաւոր սենեակ մը յատկացուած է և ռանձին երկու հոգի տրամադրուած է սպասարկելու համար։

ները մեծ աղմուկով ոտնձգեցին կոլտի գիւտարարը։ Ատրճանակը օրհնեցին թէ անէծքի պէտք է ենթարկեն որովհետեւ թէեւ ան սպանութիւնի գործիքներուն մէջ մը է, բայց ան եւեւ իր օգտակարութիւնը ինքնապաշտպանութեան գործին մէջ։

ԳԵՐՄԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
համառօտ պատմութիւնը

Սխալ պիտի ըլլար կարծել որ գերման գրականութիւնը՝ այսօր այնքան փայլուն և հանճարներով լեցուն կանոնաւոր վերելք մը ունեցած ըլլայ։ Բազմաթիւ դարերու օտար հետեւողութենէ, անգոյն և ազգային զգացումէ զուրկ գերման գրականութիւնն էր որ հիմնեց արդի գերման գրականութեան գեղեցիկ զարդը որուն առաջին ուսուցիչը եղաւ Քլօփշթոք։

Գերման գրականութեան իրական յաղթանակը սկսած է ԺԸ. դարուն վերջին կիսուն։ Երբ պըրպաեանք աւելի հին թուականները, կրնանք հանդիպիլ «Նիպէլունկէն» (հերոսներու գիրք) քերթուածներու շարքին։

Գրեթէ բնաւ տեղեկութիւն չունինք Ֆրեսերիք Ա.ի թագաւորութեան շրջանին սկսած գերման գրական այս անսահման աշխարհակալութենէն առաջուան կամ հին «ժէրմէն» գրականութեան վրայ։

Ամենաչքառու քերթուածները որոնք կը յիշուին, գրուած էին կոթիկ լեզուով. բայց այս լեզուն չուտով դադրեցաւ գործածութենէ՝ տեղը տալով ֆրանք լեզուին, որ կը խօսէին Ֆրանքները, որոնք «մէրովէնժիէն»ներու թագաւորութեան (481—514) միջոցին գրաւեցին «Կոլ»ը (Գաղղիա) և այլ լեզուն տիրապետեց մինչեւ Շառլմանեի թագաւորութեան (764 -814) անկումը։

Տեսնելով տիրող տգիտութիւնը, Շառլմանը ուզեց քաջալերել գրականութիւնը, կազմել տուաւ ազգային երգերու և հէքեաթներու հաւաքածուներ միւս ֆրանք լեզուով. բայց ինչպէս լատիներէնը այս լեզուն ալ մնաց վանքերու շրջափակին մէջ, որովհետեւ ժողովուրդը կը նախընտրէր սաքսոն և ստորին-ժէրմէն լեզուները։ Այս լեզուներով է որ գրուեցան գերման ազգային առաջին ստանաւորները որոնք այնքան մեծ յաջողութիւն ունեցան որ, Շառլմանն ալ, թէ այս երգերը ազգայնականութեան և հիւսիսային հին ազգերու գիցաբանութեան գրոյմը կրելնուն, կրնային արգելք հանդիսանալ իր տիրապետութեան յառաջադացումին և Քրիստոնէութեան զոր կ'ուզէր տարածել։ Հրատարակուած օրէնք մը խստօրէն կ'արգիլէր այդ երգերն ու ստանաւորները։ Այս բռնութիւնը տիրեց նոյնիսկ Շառլմանեի կայսրութեան անկումէն յետոյ, կրօնաւորները վախնալով այդ երգերուն մէջ տիրող նախապաշարումէն զանոնք կը կոչէին «սատանայական ոտանաւոր»։ Միայն լատիներէն ոտանաւորներն ու երգերը արտօնուած և քաջալերուած էին բազմաթիւ դարերու ընթացքին։

«Մաչակիր»ներու շրջանին էր որ (1095-1099) ոտանաւորներ, քերթուածներ և երգեր սկսան լոյս տեսնել ամիկ լեզուով, բայց անոնք հպիւ կրնային զոհացնել պալատականներն ու ազնուականները, որով ժողովուրդը սկսաւ ունենալ իր անարուեստ պատմիչներն ու երգիչները, որոնցմէ ամենանշանաւորն է կոչկակար Հանս Սաքս։

Զենք գիտեր ինչպէս դասաւորել «Նիպէլունկէն»ի քերթուածները, որուն հեղինակները մեզի անծանօթ են, և որ կ'ենթադրուի, թէ ան գրուած ըլլայ ԺԴ. դարէն չատ աւելի նախնական շրջաններու մէջ։ Թէեւ դարերու ընթացքին բազմաթիւ անգամներ ընդօրինակուած է։ Կան նոյնիսկ գրուածներ Շառլմանեի կայսրութենէն, բայց չէ յիշուած կամ որոշապէս չէ գրուած ո՞ր թուականին պատկանիլը։ Նիւթը աւելի ընդարձակ չէ քան Հոմէրոսի «Իլիական»ը որուն հետ բազմաթիւ անգամներ բաղդատուած է։ ԺԴ. դարուն կիսուն երգի ուսուցիչներ կատարելագործելով ոտանաւորները, յաջողեցան ժողովրդականացնել զանոնք, բայց չատ չանցած դատապարտուեցան մոռացութեան, առանց որ և է յիշատակ ձգելու գերման պատմութեան մէջ։ «Ռէֆորմ»էն վերջ է որ (1520) գերման միտքերը զարձան դէպի ստուգաբանութիւն և փիլիսոփայութիւն, վերականգնեցին ազգերգականութիւնը, որ երկար ատեն, եղաւ միայն տժգոյն արձագանքը գրական տարբեր զարգացումներու, Մարթիսոն, Ռոմպէր, Պլումաուր և Ռաստէնէր գրեցին երգիծաբանութիւններ, գիւղացիներգութիւններ և վարդապետական մատենագրութիւններ։ Կրայմ առասպելներ կը յօրինէր, Օֆից, կոթթէէտ և Պոտմէր փայլեցան ԺԸ. դարու այս կէս—ֆրանս. զարդոցին մէջ. և ահա Քլօփշթոք, որ բոլորովին նոր, գերմանական ճամբու մը հետեւելով, հիմը կը դնէ արդի գերման գրականութեան։

Վարպետ տաղաչափ մը ըլլալով, փորձեց նոր քնարերգութիւն մը ստեղծել, յունականին նման առանց յանգի, բաց հին չափականութեան վրայ հիմնուած։ Զգոհանալով նաև վեցտանեայի չափով, գնաց աւելի հեռուները, և արտադրեց բաւական թիւով ոտանաւորներ։ Աւելի երջանիկ իր խորհելակերպին՝ քան իր ձեւին մէջ, ան տուաւ իր արդիական ոտանաւորներուն թէ՝ ազգային, թէ կրօնական ներշնչում մը, «հետեւելով Սէլէկէլի բացատրութեանց, մէկ ձեռքը Քրիստոնէութեան, իսկ միւսը հիւսիսային դիցաբանութեան, վանդի այս երկու նիւթերն են որ պիտի կազմէին մտաւորական, իմացական մշակոյթը եւրոպական արդի քնարերգութեանց մէջ» Իր յօրինած «Մէսիատ»ը սքանչելի գլուխգործութիւն մը առաջ բերաւ Գերմանիոյ մէջ։ Ամէնուն բերանը կը շրջէր «Մէսիատ» բառը։ Ընդհ. ազգաց գրական պատմութեանց մէջ չատ քիչ անգամ հանդիպած ենք այսքան ցայտուն յաջողութեանց։ Ասիկա այն գործերէն մին էր որ, ամէն մարդ կը գիտէր իրը իրականացումը իր բոլոր գրական իդեաներուն, և որոշ զարգացում մը՝ որ իր շուրջ կը հաւաքէր գարուն բոլոր գերման բանաստեղծները։ Յայտնակը ամբողջական էր. իսկ ինքը, Քլօփշթոք հազիւ կրնար ապահովել իր սահմանեալ հաստատ օրապահիկը, և ապա ստիպուեցաւ ընդունիլ իր ազգականներէն մէկուն Վայսի դիմումը, որով իրեն կը յանձնէր իր երկու զաւակներուն կրթութիւնը, և հոն էր որ Լանկէնսալզայի մէջ ան սիրահարեցաւ իր ընկերներէն մէկուն Շմիտի քրոջը հետ։ Այդ երիտասարդ աղջիկը, որ իր ոտանաւորներուն մէջ քանիցս յիշած է, կը պաշտէր հեղինակը իբր Աստուած մը, բայց վճռապէս կը մերժէր ամուսնանալ անոր հետ. որմէ յետոյ, ան երկար ատեն տառապեցաւ մելամաղձոտութենէ։ Բարեբախտաբար իր կատարած ճամբորդութիւններն ու գրական ուսումնասիրութիւնները զինքը բուժեցին, և ինքզինքը այնքան կազդուրուցին զգաց որ իր վրայ հիացողներէն Մարկէրիթ Մօլլէռի հետ ամուսնացաւ 1754ին։

Ան ատեն սկսաւ իր կեանքի ամենագեղեցիկ շրջանը ան կը բացնէր «Մէսիատ»ի առաջնորդները երգերը և կը յօրինէր ամենագեղեցիկ տաղերը. 1758ին իր կնոջ մահը զինքը ծայրայեղօրէն դարձուց ու չկրցաւ գտնել իր երիտասարդական ներշնչումները միայն Ֆրանս. Յեղափոխութիւնն էր որ խիստ խանգարեցաւ և սկսաւ գրել բազմաթիւ քաղաքական տաղերը ու «Ֆրանսական քաղաքացի»ներ։ Բայց Ֆրանսայի մէջ սարսափի շրջանը չուտով իր դիմաց առաջուն եղած էր, ինչպէս որ պիտի տեսնենք Շարլոթ Տէյի վրայ գրած իր մէկ տաղերով կուլար իր վերջին բանքները, որոնցմով իր արթնցած էր և որ կ'իյնային գաղափիէոի մահացու գանակի հարուածներուն տակ։ Ծնած է 1724ին։ Քէպլիմպուրկի աբբայարանին մէջ։ Տեսնելէ վերջ Շիլլերի և յաղթանակները՝ այն դրականութեան մէջ զոր ստեղծած էր աւելի վսեմ սլացքի մը համար։ Համպուրկի մէջ 1803ին։

Թարգմ. Հ.Ա.ՏԷՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

(1)

ԱՆԹԱՔԻՈՅ ԽՆԴՐՈՅՆ ՄԱՍԻՆ

ԿՈՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹՑՔԸ ՄԻԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՄԲ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՀԱԼԷՊԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒԱԾԸ

Հալէպի Խորհրդարանական հատուածի առջի օրուայ նիստին, անդամներէն եղած պահանջին և հարցումին վրայ, արտաքին գործավար Տօքթ. Ր. Արաս, բացատրութիւն տուած է այն ծանուցագրերու մասին, որ փոխանակուած են Ֆրանսայի հետ՝ Անթաքիոյ և Խաքէնտէրունի մասին։ Վարչապետ Համէթ Ինէօնիւ եւս պարզած է այս մասին կառավարութեան ունեցած տեսակէտը և հետեւելիք ընթացքը։ Մեծ շահագրգռութեամբ և լուռումով լսուած այս յայտարարութիւնները չատ լաւ ընդունուած և կառավարութեան գործելակերպը միաձայնութեամբ ու ջերմօրէն հաւանութիւն գտած է։ Նոյն մօտ ատենէն, Ազգ. Ժողովին և հանրային կարծիքին տեղեկութիւն պիտի տրուի փոխանակուած ծանուցագրերու պարունակութեան մասին։ Անտաւոլու գործակալութիւնը «չատ մօտ ատեն»ը կ'ենթադրէ այդ չաթիս։

ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ ՅԱՆՁՆՈՒԵՑԱԻ

Առջի առաւօտ Փարիզի թրք. դեսպանին հեռագրուած է այն պատասխանը որ պիտի տրուի Ֆրանսայի ծանուցագրին։ Պատասխանը գրուած է չատ ուժեղ և տրամաբանական լեզուով մը և այսպարի պիտի հաստատէ թրքական դատին իրաւացիութիւնը։

ՉՔԹ. ՇԱԽԹ ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԷՋ

Անգարա գտնուող գերման տընտեսական նախարար Տօքթ. Շախթ նախընթաց օր այցելած է Երկրագործական։ Իր և Սումէր դրամատուները և ներկայ գտնուած ի պատիւ իրեն գերման դեսպանատան մէջ տրուած հացկերոյթին, որու ներկայ գտնուած են նաև արտաքին, ներքին, դատական, տնտեսական և ֆինանսներու գործավարները։

Գերման նախարարը կէս օրէ յետոյ այցելած է Օրման ազարակը և երկրագործ. կաճառը և երեկոյին ներկայ գտնուած է արտաքին խորհրդարանին կողմէ տարքուած հացկերոյթին։

ԻՏԱԼԻՈՅ թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ սիրալիր հեռագրեր փոխանակուած են Անթաքիոյ և վեհապետին միջև։

ՄԱԼԹԱ գացող թրք. նաւատորմը նախնթաց օր անցած է Զանգալէէ, խանդավառ կերպով ողջունուելով եղերքները խնուած ժողովուրդէն։ Այն պահուն երբ նաւատորմը կ'անցնէր Մէհմէտ Ֆաթիհի յուշարձանին առջեւէն, «Եավուզ»ի նաւայինները խմբուած են գրոչին շուրջ և վայրկեան մը լռութիւն պահած են։ Թնդանօթաձգութեամբ մը ողջունուած է յուշարձանը։

ՇԱՓՈՆԻ Փարիզի դեսպան Սաթ որ իր երկիրը ներկայացուց Անթաքիոյ Խորհրդաժողովին նախընթաց օր քաղաքէն անցնելով Լիոն գնաց։ Արտաքին գործավար Տիւշիւ Արաս դեսպանը Անգարա հրաւիրած էր բայց այս վերջինը ներկայ չէ կրցած տալ այս հրաւէրին։

Ազգայնականները Մատրիտի կեդրոնը կը քաւեն

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

ՀԱԶԱՐԱՒՈՐ ԳԵՐԻՆԵՐ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

ԼԻԶԱՊՈՆ, 18։—Մանթանայի զօրանոցները և տիպար բանտը հրկիզուած են։ Ըմբոստ պետերը կը յայտարարեն որ կառավարականները հազարաւոր գերիներ սպաննած են նահանջելէ առաջ։

Մատրիտի երկու անթէլի կայանները յանկարծ դադցած են գործելէ։ Կ'ենթադրուի որ այս երկու կայանները քանդուած են։

Ո՞Վ ԿՈՏՐԵՑ ՎԱՅՐԱԳՈՒԹԵԱՆ ՄՐՑԱՆԻՇԸ

ՓԱՐԻԶ, 18.— Մատրիտի կառ. զեկոյցը.— Սպանիացի սաւառնորդներ չուզելով ոմբակոծել Մատրիտը, Գերմաններուն և Իտալացիներուն յանձնած են այդ գործը։

Ըմբոստներուն բարբարոսութիւնը երէկ մրցանիշ կոտրած է։ Ասոնք կառավարական օդանաւորդի մը դիակը Մատրիտի վրայ նետած են։ Եթէ ասոր վրայ աւելցնենք նաեւ 39000 հոգիի զնդակահարումը Անտալուզիոյ մէջ, անոնց սոսկալի հալածանքը կը պարզուի։

Մատրիտը պաշարուած ըմբոստ ուժերուն մէկ հարիւրերորդը սպանիացի չէ։

Ասոնք դատարկապորդներէ կը բաղկանան։ Օդանաւերն ալ գերմանական և իտալական են։

ՍԷՎԻԼ, 18.— Ազգայնականներու զեկոյցը.— Անհիմն է ըմբոստներու վայրագութեանց մասին Մատրիտի զեկոյցը։

Ընդհակառակը կառավարականներն են որ հարիւրաւոր կիներ այրած են Անտալուզիոյ մէջ։ Ամէն կողմ կառավարականները բռնաբարած են կիները։ Պատրաստ ենք միջազգային քննութեան։

Մատրիտի կարմիրները տուներու մէջ կ'ապաստանին և անմեղ կիներն ու աղաքը քամիոններու մէջ լեցնելով ազգայնական հրետանիին առջեւ կը բերեն իբրեւ պատուար ծառայեցնելու համար իրենց։

Ուաշինկթըն, 18.—Մատրիտի դեսպանները որոշած են յայտնել ապըստամբներուն թէ Մատրիտի ոմբակոծումը ընդվզեցուցած է աշխարհի խիղճը։

ԹԻԹԵՌՆԻԿԻ ՄԸ ՊԱՏՃԱՌԻ

ԲԺՇԿՈՒՀԻՒ ՄԸ ԱՂԵՏԱԼԻ ՄԱՀԸ

Երէկ առաւօտ Մաչքայի մէջ խիստ սարսռազդեցիկ ողէտ մը տեղի ունեցաւ. պատճառ դառնալով երիտասարդ բժշկուհի մը մահուան։ Այս վերջինը, որ աղջիկն է զօր. Մուսթաֆի, կը բընակի Մաչքայի մզկիթին մերձակայքը Իզզէթ փաշա ափարթմանին մէջ և բժշկապետն է Անկեւանոցի տղոց բաժնին։

Երիտասարդ բժշկուհին, որ Տօքթ. Աֆիֆէ կը կոչուի, երէկ առաւօտ ժամը 6.30ին կ'արթննայ իր պաշտօնատեղին երթալու համար։ Ամապարանքով պատրաստուած ատեն երիտասարդ կնոջ ուշադրութիւնը կը գրաւէ խիստ գեղեցիկ թիթեռնիկ մը որ կը թռչտէր պատուհանին առջեւ։ Բարձրկուհին կը տարուի բռնել այդ սիրուն միջատը, զայն իրեն ազգական մանկիկի մը նուիրելու համար։ Սակայն նաղենի միջատը բռնել դիւրին չըլլար։ Տօքթէօրը կը ստիպուի վար կախուիլ պատուհանէն և այնքան կը տարուի զայն բռնելու որ, հաւասարակշռութիւնը կորսնցնէ և ճրդ յարդ կէն գետինը իյնալով անկենդան արիւնոտ մակոյտի մը կը վերածուի։

Ընդհ. դատախազութիւնը իսկոյն քննութեան ձեռնարկած է աղէտին մասին։

ԾՈՎԱՑԻՆ պատերազմ. վարժարանը երէկ տօնած է իր հիմնարկութեան 161րն տարեդարձը։

Այս առթիւ կարդացուած է Մալթա այցելող նաւատորմին հրամատար Շիւքրի Օքանի հասակը։

ԾՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Խնամատարութեան Վարչ. Ժողովս ներկայիս իր ջերմ շնորհակալութիւնները կը յայտնէ երիտասարդ ատամնաբոյժներ Տեարք Արայ Գամպէրեանի եւ Հրանդ Փափազեանի որոնք ինքնաբերաբար եւ անձուիրօրէն յանձն առած են Սկիւտարի ո. բանոցի երկսեռ պատսպարելոց սկսեալներն ու բերանի հիւանդութիւնները դարմանել։

Վարչ. Ժողովս նոյնպէս իր անհուն շնորհակալութիւնները կը յայտնէ Ագն. Տէր և Տիկ. Արշակ Զուհաճեանի, որոնք իրենց ծնողացը յիշատակին և ձեռամբ Տիար Խաչիկ Յովհաննէսեանի, Սկիւտարի որբանոցի երկսեռ պատսպարելոց նուիրեցին 52 քիլօ ընտիր տեսակէ խաղող, 7 հատ թիւնիկ ձուկ, 15 երկվեցեակ թաչկինակ և 11 երկվեցեակ դուլպայ, ընդամէնը շուրջ 50 ոսկիի արժողութեամբ։

ՍՈՒՐՃԻ գիները սկսած են բարձրանալ. կը վախցուի օր աւելի ալ բարձրանան։ Պատճառը այն է որ Պրազիլիա բարձրացուցած է իր բերքին գիները։

ՀԵԼԼԷՆ նախկին վարչապետ Փափանասթասիու յանկարծամահ եղած է։

ՍՈՎԵԼԵԹՆԵՐՈՒ Պահչէգափուի դրամատան մէջ գտնուող նէֆթ Սէնտիգաթ ընկ.եան դրամարկղները մին փորձած են շաղախող ծակել, բայց չեն յաջողած։ Գողութեան զէպքին շուրջ քննութիւն կը կատարուի։

ԱԶԴ

Հանդիս մատաղօրհնութիւն եւ քառաձայն վարդապետական Ս. Պատարագ Պարէզի եկեղեցիին մէջ

Թաղ. Խորհուրդս ի դիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան կը ծանուցանէ թէ այս կիրարի, 22 Նոյ. կազմակերպած է մատաղօրհնութեան հոգեպարար արարողութիւն մը և այս առթիւ հրաւիրեալ է Գեր. Տ. Զարմայր Ծ. Կէզիւրեան Ս. պատարագի մատուցմամբ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել Ս. եկեղեցւոյս և վարժարանիս սատարող թէ՛ զիւղիս և թէ հեռաւոր բարեսէր թաղեցիներու ննջեցելոց հոգ ոց ի հանդիստ և բանին կենաց քարոզութեամբ մխիթարելու ուխտաւոր ժողովուրդը։

Ս. Պատարագի Կոմիտասեան քառաձայն երգեցողութիւնները պիտի մասնակցի Ս. Եկեղեցւոյ գեղաձայն Դպրաց Դասուն երգեցիկ խումբը իր ամբողջական կազմով և առաջնորդութեամբ Տիար Խաչիկ Սուճեանի։

21 Նոյ. Շբ. երեկոյ, ժամը 3ին, տեղի պիտի ունենայ մատաղներու զենման և եկեղեցի սրատուչ արարողութիւնները։

Մատաղցու ոչխար կամ աքաղաղ նուիրել փափաքող յարգելի ազգայինք, կրնան յանձնել ամէնէն ուշ մինչեւ Շբ. կէս օրին Ս. Եկեղեցին Արժ. Տ. Կորիւն քնն.ի։

Սկզբ. Կիրակի առաւօտեան ժամերգութեանց ժամը 7.30, Ս. պատարագ 10։

Կնիք Թաղ. Խորհրդոյ

ՖԷՐԻԳԻՒՂԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ՄԱՐՄՆՈՅՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԵՒ ՄԱՏԱՂՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

Աղքատախնամ Մարմնոյն, իր տարեդարձին տօնակատարութեան առթիւ, կազմակերպած է մատաղօրհնութեան նմանաւոր հանդէս մը յառաջիկայ Նոյմ. 22ին, կիրակի օրը։ Այս առթիւ պիտի պատարագէ և քարոզէ Գեր. Տ. Գէորգ Արքեպս. Այանեան և յաւարտ Ս. պատարագի հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտ»ն պիտի կատարուի Աղքատախնամիս սատարող բոլոր բարեսէր թաղեցիներուն և հեռաւոր բարերարներու ննջեցելոց հոգիներուն ի հանդիստ։

Ս. պատարագի բազմաձայն երգեցողութեանց և բոլոր հանդիսութեանց պիտի մասնակցի Ս. Վարդանանց երգչախումբը՝ իր ամբողջական կազմով։

Շաբաթ երեկոյ տեղի պիտի ունենայ մատաղցու ոչխարներու զենման սրատուչ արարողութիւնը, նախագահութեամբ պատարագիչ Սրբազանին։

Այս առթիւ կը հրաւիրուին հեռաւոր և մօտաւոր բոլոր բարեսէր թաղեցիները, քոյր կազմակերպութիւնները իրենց ներկայութեամբ մասնակցիլ յարգանքի սոյն հոգեւոր արտայայտութեանց։

Մատաղցու ոչխար կամ աքաղաղ նուիրել փափաքողները կրնան

ԹՕՔԱԹԼԸԻ
ՊԷՅՈՂԼՈՒԻ ՄԱՍՆՅԱՃԻՂԸ ՎԵՐԱԲԱՑՈՒԱԾ
ԹՕՔԱԹԼԸ
Հանրածանօթ հաստատութեան Պէյօղլուի մասնաճիւղը վերաբացուած է
ՓԱԹԻՍԸՐԻԻ ԵՒ ՇԱՔՍՐԷՂԷՆԻ
Ճիւղին մասնաւոր խնամք տարուած է նոր կազմակերպութեամբ մը և օժանդակութեամբ Իսթանպուլի ամենակարող վարպետներու։
ՀԱՐՍՆԻՔԻ ԵՒ ՆՇԱՆՏՈՒՔԻ
Ցանձնարարութիւններ մասնաւոր խնամքով կը կատարուին։
ՃԱՇԱՐԱՆի բաժինին մէջ համեղ կերակուրներ և ըմպելի։
ՊԱԼԱԼԱՍԹԱՅի ծանօթ երգչախումբը կը նուագէ ամէն իրիկուն։

ՍԱՔԱՐԻԱ (նախկին Էլիամպրա)
ՍԻՆԷՄԱՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ
ՈՒԱՃԻՍ ՊԷՍ Կ'ԱՊՐԻՍ
Ֆրանսերէն խօսուն հիանալի ֆիլմը, մասամբ դարձուած Քորֆուի և Եգէական կղզիներու մէջ, առաւել քան երբեք գեղանի և հրապուրիչ
ԺՕԱՆ ՖՐԱՎՖՕՐԹԻ ԿՈՂՄԷ։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ
Անգլիական եւ ուրիշ ամէն տեսակ առաջնակարգ կերպասներ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՀԱՐԱՃՃԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 36
Մեր վաճառատունէն առեւտուր ընողները բացառապէս կրնան վստահ ըլլալ թէ երբեմ չպիտի խաբուին, որովհետեւ մեր անշեղ եւ անյեղլի սկզբունքն է՝
ՊԱՏՈՒԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ, ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԲԻԶՈՎ ԳՈՇԱՆԱ

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴ. ԺՈՂՈՎԻ

ՆՈՐ ՇԻՇԼԻԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒՆ

Կիրակի օր, 8 Նոյմ., մեծամասնութիւն գոյացած չըլլալով, Միութեանս տարեկան ընդհ ժողովը կը կրկնուի մեր հաւաքատեղիին մէջ 22 Նոյ. կիրակի, ժամը 3ին 9ին։

Ներքին կանոնագրին տրամադրութեան համաձայն, այս անգամ ներկաներուն թիւը մեծամասնութիւն համարուելով ժողովը կը բացուի։

ՄԱՑՐ ԴԻՒՈՆԻ
ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԻՒՆ

անձնել ամէնէն ուշ մինչեւ Նոյ. 21 շաբաթ օր եկեղեցիին բանկալը, կամ գանձապետ Պ. Օննիկ Ամպարձեանի, Ղալաթիա, Մահմուտիէ ճատտէսի թիւ 47։

Սկզբ. ժամերգութեան 8, Ս. պատարագ 10։

Ընդունելութիւն Ալաճաճեան սրահը։

(Կնիք Աղքատախնամի)

ՀՐԱՒԷՐ

ՖՈՒԹՊՕԼԷՕՌ ԵՒ ԱԹԼԷԹՆԵՐՈՒ

Միութիւնս որոշած է ամիս մը վերջ «քրօս քընդրիթ»ի մը ձեռնարկել Շիշլիի կայարանէն մեկնելով Մէճիտիէքէյ, անկէ Հիւրիէթ թէփէսի և Շիշլիի կայարանը։ Այս մրցումը տեղի պիտի ունենայ առտուան ժամը 8ին։ Մեր մարզիկներուն համար նմանօրինակ ձեռնարկներ երկու չաբաթը անգամ մը պիտի կատարուին։ Մեզի պիտի ընկերանան նաև յունական Քուրթուլուշ խումբի աթլէթները։

Կը հրաւիրենք մեր աթլէթները մասնակցիլ այս մրցումներուն, որոնց մէջ առաջինէն մինչեւ հինգերորդ հանգիսացողներուն միութեան սրահին մէջ մեր և Քուրթուլուշի կողմէ գեղեցիկ նուէրներ պիտի տրուին։

Ն. Շիշլիի Մ. Միութեան
մարզական խմբապետ
ՀՐԱՆՏ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

ՎԱՂԸ ՓՆՏՌԵՑԷՔ ԲՈԼՈՐ ՑՐՈՒԻՉՆԵՐԷՆ ՆՈՐ ՅՈՅՍ ՅԱՔԱԹԹԵՐԹԻՆ 84ՐԴ

ՀԱՆԳՍՏԱԲՈՒԺՈՒՄ

ԱԼՏԸՋ ՀԸՔՍԼԻ

Դիմակը նետած՝ մերկ դէմքը բարձրացած էր։

— Անտանելի՛ է տեսնել այդ գեղեցիկ մարդու մը տան չուրջը թափառիլը։ Արկածախնդի՛ր մը։ Ամենատեսնէդ օգտուող մը։ Ամէն կերակրուող մը։

— Թօնինո պնակալէզ մը չէ։ Յետոյ, ի՞նչպէս կրնաս ճանչնալ զինքը։

Ձօն ուսերը ցնցեց.

— Մարդ չա՛տ բան կրնայ լսել։

— Օ՛, այդ հրէշներն են, չէ՞։ Մուարա կ'ատէր Պարճիոնիները. կ'ատէ՞ր։

— Փոխանակ երախտագէտ ըլլալու Թօնինոյի որ օգտակար եղաւ ինծի... Քու մինչեւ հիմա ըրածէդ չա՛տ աւելին ըրաւ ան, Ճո՛ն։ Դո՛ւն, քու հրէշային վէրքերովդ և ծթռած, հինգա՛ծ Ֆաուսթովդ..,

Զայնին մէջ արհամարհանքը կը շեշտուէր։

— Դո՛ւն կը ձգես զիս որ կորսուիմ, խեղդուիմ,... Եւ երբ կուգայ մէկը որ մարդկայնօրէն քաղաքավար է ինծի հանդէպ, կը վիրաւորե՛ս զայն... Եւ նախանձի կիրքի մը մէջ կը տապլտկիս, որովհետեւ պարզապէս երախտապարտ եմ իրեն...

Ձօն միջոց ունեցեր էր դիմակը տեղը անցնելու։

— Ոեւէ կիրքի մէջ չեմ տապլտկիր։

Զայնը պաղ և շեշտը հանդարտ էր։

— Միայն թէ չեմ ուզեր որ Նափոլիի մութ փողոցներէն սեւ մազերով, սիրուն բոզաւագներ կեր ընեն քեզ իրենց։

— Ճո՛ն...

— Նոյնիսկ եթէ պղատոնական ձեւով մը կեր դարձնեն քեզ։ Վըստա՛հ եմ ատոր։ Բայց պղատոնական բոզաւագի մըն ալ չեմ կրնար հանդուրժել։

Պա՛ղ, հանդարտ շեշտով մը կը խոսէր որոշապէս ջնջելով վիրաւորել կինը այնքա՛ն որքան կրնար։

— Որքա՞ն ստացաւ քենէ մինչեւ հիմա։

Մուարա չպատասխանեց։ Կոնակը դարձուց և սենեակէն դուրս վազեց։

Թօնինո հազիւ բլուրին ստորոտը հասած էր երբ իրարայաջորդ չեփորի կոչ մը ցնցեց զինքը։ Դեղին օթօ մը կը մօտենար։

— Մուարա՛, գոչեց ան զարմացած։

Կառքը քովը կանգ առաւ։

— Նե՛րս մտիր, հրամայեց Մուարա գրեթէ կոպտօրէն, իբր թէ բարկացած ըլլար իրեն։

Թօնինո հպատակեցաւ։

— Բայց ո՞ւր կը խորհէիք երթալ, հարցուց Թօնինո։

— Զեմ գիտեր։ Ոեւէ տեղ։ Պոլսնիայի ճամբան պիտի բռնեմ, լեռներուն մէջ։

— Գլխարկ, վերարկու չունիք։

Մուարա խնդաց, մեքենան բացաւ և «ֆուլ սբիտ» քշեց։

Ձօն երեկոն առանձին անցուց։ Ակսաւ նախ ինքզինքը յանդիմանել։ «Այդքան կոպտօրէն խօսելու չէիր մտածեց, երբ լսեց Մուարայի հապճեպով մեկնումը։ Երբ ետ գար, ի՞նչ անոյշ, ի՞նչ քաղցր բաներ պիտի ըսէր որպէս զի մոռցնէր ծանր խօսքերը։ Եւ յետոյ, երբ հաշտուէին, ազնուօրէն, հօր մը պէս պիտի խօսէր զէշ բարեկամներ ունենալուս վտանգին մասին։ Դէմքը լուսաւորուեցաւ գեղեցիկ ժպիտով մը ըսելիքներուն կանխապրումովը։ Բայց, երեք քառորդ ժամ վերջ, երբ այրած կերակուրի մը առջեւ առանձին նստեցաւ, տրամադրութիւնը փոխուեցաւ։

— Եթէ կը փափաքի երեսը կախել, թող կախէ։

Ժամերուն հետ, սիրտն ալ կարծրացաւ։ Ժամացոյցը կէս գիշեր զարկաւ։ Բարկութիւնը մեղմացաւ մտածումով մը։ Վտա՞նգ մը պատահած էր արդեօք։ Ակսաւ մտահոգուիլ։ Բայց, անկողին մտաւ, վճռականօրէն, սկզբունքի սիրոյն։ Քսան վայրկեան վերջ լսեց Մուարայի ոտնաձայնը սանդուխներուն վրայ և յետոյ անոր ննջասենեակին դռան գոցուիլը։ Վերադարձած էր։ Ոչ մէկ վտանգ պատահած էր ուրեմն։ Ցանկարծ բարկացաւ Մուարային անվտանգ դարձին համար։ Պիտի գա՞ր և բարի գիշեր պիտի մաղթէ՞ր արդեօք։ Սպասեց։

(Շար.)

ԼՈՅԴ ԹՐԻԷՍԹԻՆՈ
LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՏԱԼՄԱՑԻԱ

Դշ., 18 Նոյ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոսթանցա։ Սուլինա, Կալաց, Իպրա-յիլ։

ՋԻՐԻՆԱԼ

Եշ. 19 Նոյեմ. ժամը 20ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ԻԶԷՕ

Եշ., 19 Նոյմ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոսթանցա, Օտեսա, Պաթում, Տրապիզոն, Սամսուն, Վառնա, Պուրկազ։

ԱԼՊԱՆՕ

Շբ. 21 Նոյմ. ժամը 17ին դէպի Սելանիկ, Միտիլլի, Իզմիր, Փիրէ, Փաթրաս, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ԳԱՄԲԻՏՕՑԼԻՕ

Բշ., 23 Նոյմ. ժամը 12ին դէպի Իզմիր Սելանիկ, Փիրէա, Փաթրաս, Նափոլի, Մարսիլիա, Շենովա։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Լոյտ Թրիէսթինոյի ընդհ. Գործակալութեան. Մէրքէզ. Ըրխթըմ խան, Կալաթա. թէլէֆոն 44877 8 9 և կամ Բեբայի ճիւղը Կալաթա Սէրայ թէլ. 44656։

Գործակալութիւնս հոլանտական շոգենաւային ընկերութեան միջոցաւ եւ կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ է. «Աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներու» համար ապրանքներ ընդունիլ և փոխարէն ուղղակի քօնոսոմանտալ։

DEUTSCHE LEVANTE
LINIE
G. M. B. H.
HAMBURG
Deutsche Levante-Linie Hamburg A-G, Hamburg.
Atles Levante - Linie A-G. Bremen

Կանոնաւոր երթեւեկ Համպուրկի, Պրէմի, Անվերսի, Գոլսոյ Սեւ ծովու միջեւ և վերադարձ, Համպուրկէն, Պրէմէնէն, Անվէրսէն, և Գոլիս սպասուած շոգենաւեր։

Morea	այժմ Գոլսոյ մէջ
Macedonia	«

Մօտակայ մեկնումներ դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոսթանցա

Macedonia	Նոյմ. 22ին

Մօտակայ մեկնումներ Գոլսէն դէպի Համպուրկ Պրէմ, Անվէրս և Ռոթէրտամ

Morea	բեռ կ'առնէ Նոյ. 17ին
Milos	բեռ կ'առնէ Նոյ: 22—23ին

ՕԴԱՑԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱԿՐԱՅ ՅԷՓԼԻՆՅՈՎ

Ուղղակի քօնէսմաններ և ճամու տոմսակներ, աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներուն համար։

— Ամէն կարգի տեղեկութեանց համար դիմել Ֆէօյչ Լէվանթ Լ.-ի Թուրքիոյ շոգենաւային գործակալութեան Գալաթիա, Յովակիմ խան, հեռ. 40319.—40764

ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա. մաքսատան դէմը։ Խիւտավէնտիկեար խան, թէլէֆօն 44792։

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտածման սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնում դէպի Անվէրս, Ռոթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Gan mades	բեռ կ'առնէ	9—14 Նոյ.
Hercules	»	16—20 Նոյ.
Trajanus	»	21 - 28 Նոյ.
Hermes	»	26—30 Նոյ.

Գեստերու վրայ մանաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հռենոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Ներածման սպասարկութիւն Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Hercules	Նոյ. 9ին
Tiberius	Նոյ. 19 ին
hermes	Նոյ. 26ին

Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում

Satirnus	Նոյ. 11ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եոքոհամայի, Քոպի, Տէյրէնի, Զինկթաոյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Ինկաբուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Բոսթ Սայիտի, Պէյրութի և Գոլսոյ միջեւ։

Պիրէոն, Մարսիլիա, Պարչլոնա, Վալէնսիա, Լիվրբուլ և Կըլասքո։

Lima Maru	Նոյ. 12ին
Toyooko »	Դեկտ. 18ին

Compagnia Italiano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու եւ օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Զրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակաժներու առաքումներով ապահովութիւնը կ'ստանձնէ։

Հարիւրին 50 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ Կալաթա, Խիւտավէնտիկեար խան,

Ընկերութիւնը որ Սիթ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Գոլիս-Փարիզ և Գոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur sokak No. 10

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՇԱՐՔԸ

ՓՈՒԹԱՑԷՔ
ՓՈՒԹ[illegible]Ք

ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ

Քերական Ընթերցարան 30 դրս.
Բարի Լոյս Ընթերց. Ա. տարի 35 դրս.
» Ընթերց. Բ. տարի 40 դրս.
» » Գ. Դ. տարի 75 դրս.

ԴԻՄԵԼ
ՄԻԱԿ ԵԵԴԻՐՈՒ ՍՏԵՂԻՆ
Ց. ՍԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
Անգարա ճանապարհ
Բէշիր ագ. խան թ/։ 14

ՌԱՏԻՕԼԻՆ

Գործածող ՓՈՔՐԻԿՆԵՐՈՒՆ ակռաները ահա այսպէս մարգրիտ կը դառնան

Ձեր փոքրիկներուն ակռաներուն շատ ուշադիր երէք և խնամք տարէք։ Փոքր տարիքին խանգարուած ակռաները ի վերջոյ չեն շտկուիր։

RADYOLiN

PASTIL FOR PASTIL FOR PASTIL FOR PASTIL FOR PASTIL FOR

ԲԱՍԹԻԼ ՖՕՌ
ԳՈՐԾԱԾՈՂՆԵՐԸ

Պոլսոյ Քաղաքապետական թատրոն

ՏՐԱՄԻ ԲԱԺԻՆԸ ԹԷՓԷՊԱՇԻՒ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Այս գիշերը ժամը 20ին

Այսք թագրմը արասրնտա

ՕՓԷՐԷԹԻ ԲԱԺԻՆԸ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

ԱՅՍՕՐ ԳԻՇԵՐ ժամը 20.30ին

Մ ա ս ք ա ր ա

միայն քանի մը վայրկեան հաստատուած
ԻՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՒՓԻՆ

ամէնէն՝ սասիկ գլխու ցաւերը անմիջապէս կը դադրեցնէ, բոլոր ցաւերը խիթերը կը կասեցնէ։ Մասնաւորաբար ազդեցիկ է հարբուխի, կոփփի, ակռայի, մէջքի, ջիղերու, յոդացաւի, պաղառութեան առաջ բերած տառապանքներու

GRiPiN

Բատիոլին ակռայի բաթի գործարանին մասնագէտ քիմիագէտներու կողմէ կը պատրաստուի

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻԶԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ԼԹ

ՈՃԻՐԻՆ ՍՈՏՈՒՆ

Ձեռքի չարժումով մը երկու դիակները վերցուեցան։

— Գիտէ՞ք թէ ինչ պիտի ընէք, բաւ թագուհին Ժան սան Բէօռի չորս մարդոց։ Օրիորդ Շանտիվէռը առնել, պասխանեց Օքբթնվիլ, և զայն տանիլ դեսպակին մէջ որ մեզի կը սպասէ Սէն-Բոլ Ապարանքէն դուրս։

— Լա՛ւ։ Ո՞ւր պիտի երթայ այդ դեսպակը։

— Գուլկոնեի ապարանքը, տիկի՛ն։ Իզապօ լռեց։ Գլուխը կուրծքին վրայ ծռեց։ Կայծակ մը ժայթքեցաւ իր ծանր թարթիչներուն մէջէն։ Անլսելի ձայնով մը մրմնջեց.

— Ինչո՞ւ համար Գուլկոնեի ապարանքը։

Իզապօ քաեի մը վայրկեան խորհրդածեց։ Թէ այդպիսի վայրկեանի մը ի՞նչ կրնայ մտածուիլ։ պէտք է հարցնել հագիին այն ոճրագործներուն որոնց գործերը դժուարահասկնալի են։ Ի՞նչ բան զրգռեց զինք։ Ի՞նչ վճռեց։ Երբոր գլուխը չտկեց, ժպիտ մը կը սեղմէր իր քիչ մը ժգոյն շրթները և ըսաւ,

— Լաւ։ Առէք այդ աղջիկը։ Նեղութիւն մի՛ տաք անոր։

— Նոյն հրամանը տացանք Գուլկոնեի դուքէն, ըսաւ կին։

— Այո՛։ Պիտի առնէք ուրեմն զայն։ Միայն թէ ձեր տիրոջ ապարանքը պիտի չը տանիք զինքը։

— Հապա ո՞ւր պիտի տանինք։

— Իմ տունս, ըսաւ թագուհին չեչտով մը, որ սարսռացուց զիրենք։ Թագուհին յառաջացաւ։ Անցնելով Օնօրէ տը Շանտիվէռի և Մարժանթինի ինկած սենեակներէն, հասաւ պզտիկ սրահը, ուր ամէն իրիկուն Օտէթ թղթախաղ կը խաղար թագուհիին հետ, և ի վերջոյ, Իզապօ կանգ առաւ վերջին դրան մը առջեւ, կըրկնելով. Հո՛ն է։

Ժան սան Բէօրի մարդիկը տեղը զրին իրենց դուղեց այդ միամիտ և անարատ դէմքին վրայ։

Ու այդ արհամարհանքը ընդհուպ ատելութիւնի փոխակերպուեցաւ։ Այդ ակնարկին մէջ դատապարտութիւն մը կար։ Իզապօ սենեակը մտաւ, եռանէն ոչորս ոճրագործները։

Ոտնաձայներո՞ւն պատճառով թէ քնացած տաններին մեր վրայ հսկող խորհրդաւոր ոգիներու ազդարարութիւնովը, Օտէթ տը Շանտիվէռ բացաւ աչքերը և մինչ նոյն ատեն ոտքի ելաւ։ Թագուհին կանգ առաւ ազդիկ երեք քայլ հեռուն։ Օտէթի առաջին տպաւորութիւնը ոսկսում եղաւ։ Տժգունեցաւ։ Սիրտը սկսաւ ուժգնօրէն բաբախել։ Բայց գրեթէ անմիջապէս իր մէջի արթնամտութիւնն ու կորովը աւելի զօրաւոր դարձան։ Ինքնիրեն ըսաւ թէ թագուհին իր մասին չկրնար գալ, եթէ երբեք Շանտիվէռ և Մարժանթին չարաօնէին։ Արդ, յարգանքով խոնարհելով թագուհին եղող այդ կնոջ առջեւ.

(Շար.)